

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám:

W/2685-0/2015

Érkezett:

2015 AUG 11.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

SZOLNOKI VÁROSI BÍRÓSÁG

Alulírott

alatti lakosok, mint indítványozók, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. tv. (Abtv.) 27. §-a alapján

alkotmányjogi panaszt

2015 -07- 2 3

terjesztenek elő az alábbiak szerint.

házastársak vagyunk, velünk együtt első gyermekével, 1992-ben esett teherbe. Terhességének gondozását a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Hetényi Géza Kórház Rendelőintézet (Kórház) végezte, ahol a szülés várható időpontját 1993. január 13. napján határozták meg. Ezen a napon az indítványozó édesanya reggel 7 órakor megjelent a Kórházban, ahol az ambulancián elvégzett amnioszkópos vizsgálat közben a magzatburok megrepedt, az elfolyó magzatvíz pedig enyhén mekóniumos volt. 10 órakor a szakorvosi vizsgálaton sárgás-zöldes mekóniumos magzatvizet észleltek, majd a kezelőorvos a fellépő bradycardia, a beszűkült oszcilláció, a mekóniumos magzatvíz és a fáiásgvengesség miatt császármetszést rendelt el. Erre 11 óra 20 perckor került sor. A gyermek 11 óra 25 perckor született 3500 g-mal a terhesség 40. hetében, 10/10 Apgar értékkel. A zárójelentésben a kórlapon a magzat medencevégű fekvést, míg a szülészeti dokumentációban fekvégű fekvést rögzítettek.

gyermekünket egy hónappal a szülést követően epilepszia gyanúja miatt neurológus vizsgálta, azonban a gyanú nem igazolódott be. Mivel érzékeltük, hogy a gyermek fejlődése elmaradott, újabb kivizsgálások eredményeként 1996-ban a megyei Pedagógiai Intézet összegző diagnózisában rögzítette, hogy fejlettségi kora alulmaradt az életkorához, mentálisan retardált. Az 1998 februárjában készült komplex vizsgálat során megállapították, hogy a gyermek értelmileg középsúlyos fokban sérült, a sérülés feltehetően perinatalis történések következménye. A Pedagógiai Intézet a 2000-ben készült vizsgálatok során a perinatalis hypoxiát rögzítette. 2004. április 20-án gyermek ideggyógyász és pszichiáter vizsgálta meg, aki diagnózisként anoxiás agyi károsodást állapított meg. Ebből kifolyólag a gyermeket évente megvizsgálták, majd 2007. június 9-én MR vizsgálat elvégzésére került sor. A vizsgálati eredmény szerint a jelzett cerebrális atrophia perinatalis sérülés következményének megfelelően.

2008-ban kártérítés megfizetése iránt keresetet nyújtottunk be a bíróságra, amit arra alapoztunk, hogy a szülést levezető Kórház a gyermek születése körül nem járt el a legnagyobb gondossággal, mivel a császármetszés korábbi időpontban történő elvégzése esetén nagyobb esély lett volna a hypoxiás károsodás bekövetkeztének elkerülésére. Álláspontunk szerint a Kórház nem tudta magát kimenteni, mert nem tudta igazolni, hogy a szülés időtartama alatt milyenek voltak a szívhangok. A felvételi vizsgálatról, azaz reggel 7 órától 10 óráig nem végeztek rendszeres szakorvosi vizsgálatot, a CTG vizsgálatokra pedig nem a teljes szülési időben került sor.

Keresetünket a Szolnoki Városi Bíróság a 2008. február 5-én kelt 9.P.21.589/2008/9. sz. ítéletével elévülés miatt elutasította (1. melléklet). Az bíróság álláspontja szerint a gyermek mentális retardációjáról, lemaradásáról már az 1996-ban végzett neurológiai vizsgálat eredménye, valamint az ezt alátámasztó szakértői vélemény alapján tudomással bírtunk. Továbbá az 1998 márciusában készült szakértői vélemény alapján az is megállapítható, hogy abban diagnózisként a szakértő *perinatalis hypoxiát* állapított meg, így legkésőbb ezen időpontban nyilvánvalóvá kellett válnia számunkra a születéskor elszenvedett oxigénhiányos állapot elszenvedésének.

Az ítélet ellen fellebbezést nyújtottunk be, mely alapján a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2011. június 16-án 2.Pf.20.261/2009/38. sz. alatt hozott ítéletet (2. melléklet). A megyei bíróság a keresetet szintén elutasította, azonban nem a kárigény elévülése, hanem az ok-okozati összefüggés hiány miatt. A másodfokú bíróság hivatkozott arra, hogy az 1993. január 22-én kiállított zárójelentés nem rögzíti a *perinatalis hypoxiát*, valamint gyermek-neurológus orvos által 1993-ban végzett CT vizsgálat eredménye ezt kifejezetten kizárta. A gyermek-neurológus orvos véleménye alapján állapota a méhen belüli oxigénhiányos

állapotra vezethető vissza. Erről – az ítélet szerint – a szülőket tájékoztatta is. 1999. és 2001. között a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Gyermekegyógyászati Klinikáján készült vizsgálatok zárójelentése pedig Rubinstein-Taybi szindrómát rögzített. A másodfokú eljárásban beszerzett, és az Egészségügyi Tudományos Tanács (ETT) által adott vélemény – valamennyi előző szakvéleményt értékelve – szintén kizárja a születéskor létrejött hypoxiás állapotot. A vélemény alapján a hypoxia a szülést megelőzően a méhen belül keletkezhetett.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a szülők számára már az 1998. márciusi véleményből nyilvánvalóvá válhatott a perinatalis hypoxia, mint a fejlődési lemaradást kiváltó ok. Az első- és másodfokú eljárásban keletkezett szakvélemények egységesek abban, hogy a gyermek állapotának hátterében a szülés körüli oxigénhiányos állapot áll, azonban az ETT véleménye alapján kizárt, hogy ez az állapot a Kórház mulasztásával összefüggésben állna, tehát orvosi mulasztás nem igazolható. A gyermek születésekor még nem volt hatályos az Egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. tv, így a Kórházat az akkor hatályos Ptk. 339.§ (1) bekezdésében rögzített általában elvárható felelőségi szint terheli. Ugyan a szakvéleményekből kitűnik, hogy a Kórház dokumentációs kötelezettségének hiányosan, illetve ellentmondóan tett eleget, ám ezek a lényeges hibák nem hozhatóak okozati összefüggésbe a gyermek vizsgálatkori állapotával. Mindezek alapján a megyei bíróság a jogi indokolás megváltoztatásával az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtottunk be, így az ügyben 2012. november 21-én Pfv.III.22.127/2011/6. számon a Kúria hozott újabb ítéletet (3. melléklet). A Kúria ebben megállapította, hogy a felülvizsgálati eljárásban már nem volt vitás, hogy [REDACTED] károsodása a születésekor, azaz 1993. január 13-án következett be. Ezt követően az elvülés elkezdődött, de nyugodott a gyermek 3 éves koráig, míg a szülők a károsodásról tudomást szereztek. A gyermek károsodásáról teljes körűen azonban csak a 2007-ben végzett MR vizsgálat alapján szereztek tudomást. Ennek alapján a másodfokú bíróság helyesen jutott arra a jogi következtetésre, hogy az igényérvényesítés nem évült el. Ezt követően kerülhetett sor a kérelem érdemi vizsgálatára. A felülvizsgálati eljárásban már az sem volt vitás tény, hogy a gyermeknél agyi károsodás alakult ki, amelynek oka összefüggésbe hozható a perinatalis hypoxia állapotával. Az indítványozók a felülvizsgálati kérelmükben azt állították, hogy a gyermek egészségkárosodása a szülés idején keletkezett, míg a Kórház ellenkérelmében a károsodást a szülés előtti időszakra tette. E kérdés megfelelő megítélésénél annak volt döntő jelentősége, amit a perben kirendelt igazságügyi szakértő állapított meg. Ugyanakkor a rendelkezésre álló dokumentáció hiányos, így teljes bizonyossággal nem lehet e körben erre vonatkozó megállapítást tenni. Ebből következően az elmaradt dokumentációval a Kórház teremtett olyan helyzetet, hogy egyértelműen nem állapítható meg az előírt vizsgálatok elvégzése, de az sem, hogy ezen időszakban felmerülő tüneteket helyesen értékelték-e. Ez azt jelenti, hogy a Kórház az akkor hatályos Eütv. 43. §-ban foglalt eljárási kötelezettségének nem tett eleget, így a kártérítési felelősség alól nem tudja kimenteni magát.

A Kúria álláspontja szerint helyesen hivatkoztunk a felülvizsgálati kérelmünkben arra, hogy a magzat születését követő 10/10-es Apgar érték ugyan kizárja a súlyos hypoxiás-asphyxiás állapotot, de semmiképpen sem zárja ki a későbbiekben megmutatkozó oxigénhiányos állapotra visszavezethető mentális fejlődésbeli elmaradást. Az ítélet arra is kitért, hogy a mekónium színének változásából arra is lehet következtetni, hogy a hypoxiás állapot régebb óta fennállt-e vagy sem. Az ETT véleménye szerint, ha régebb óta következett be a hypoxiás állapot, a mekónium megfesti a bőrt, a körmöket, erre utaló jel azonban nem volt a születéskor. A Kúria továbbá kifejtette, hogy a másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének – elsősorban a szakértői vélemény értékelése tekintetében – nem tett teljes körűen eleget. Mindezekre tekintettel megalapozatlan a másodfokú jogerős ítélet, így azt hatályon kívül helyezte és a szakértői bizonyítás kiegészítése érdekében a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezte.

A megismételt eljárásban a másodfokú bíróság sort kerített [REDACTED] személyes meghallgatására, így e nyilatkozat, valamint a kiegészítő szakértői nyilatkozat alapján a másodfokú bíróság a tényállást kiegészítette. A bíróság jogi következtetése alapján a Kórház orvosai a korabeli gondossági szintnek, a legnagyobb gondosság elvének megfelelően jártak el,

ennélfogva kártérítési felelőssége nem állapítható meg. Kétségtelen, hogy a gyermek nem egészségesen született, azonban a károsodása és a Kórház tevékenysége között nem bizonyított az okozati összefüggés, amely alapot adna a Kórház terhére a kártérítés megállapítására. Mindezek alapján a törvényszék a 2014. április 2-án 7.Pf.20.197/2013/20. sz. alatt hozott ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét eltérő indoklással helyben hagyta (4. melléklet).

Az ítélet ellen ismét a Kúriához fordultunk, mely eredményeként 2015. március 25-én Pfv.III.21.475/2014/4. számon született meg a felülvizsgálati ítélet. E szerint a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az indítványozó édesanya nem a megindult szülés, hanem az amnioszkópiás vizsgálat miatt került felvételre a kórházba. A kárfelelősség szempontjából továbbra is elsődlegesen abban kellett állást foglalni, hogy a perinatalis hypoxia mikor következett be, mert csak ennek alapján dönthető el, hogy van-e okozati összefüggés a károsodás és a Kórház tevékenysége között, és amennyiben igen, ehhez igazodóan kell a Kórháznak magát a felelősség alól kimenteni. A perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megalapozottan az volt megállapítható, hogy ugyan voltak mulasztások, és károsodás is keletkezett, azonban ezek között nincs okozati összefüggés. A felmerült mulasztások e megállapítást nem befolyásolják, a jogerős ítélet megváltoztatására pedig azért nem adnak alapot, mert a szülés alatti oxigénhiányos állapot bekövetkezése nem bizonyított és emiatt bizonyítottan nem vonható le olyan következtetés, hogy a későbbiekben mutatkozó, hypoxiás állapotra visszavezethető mentális fejlődésbeli elmaradás oka a szüléskor keletkezett. A kiegészített orvosszakértői vélemény alapján csak olyan megállapítás tehető, hogy a Kórház részéről nem történt olyan mulasztás, mely összefüggésben állna a nem vitás károsodással, így nincs olyan magatartás, amely alól a Kórháznak ki kellene menteni magát. Mindezek alapján a Kúria a Szolnoki Törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta. (5. melléklet).

Álláspontunk szerint a Kúria Pfv.III.21.475/2014/4. sz. ítélete sérti az Alaptörvényben biztosított jogainkat. A Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott ítélete ellen további jogorvoslat nem áll rendelkezésre, ennél fogva jogorvoslati lehetőségünk kimerítése után fordulunk jelen panasszal az Alkotmánybírósághoz. A Kúria felülvizsgálati ítéletét 2015. május 27-én kézbesítették jogi képviselőnk részére. A perben mindannyian peres félként vettünk részt, így közvetlenül érintettek vagyunk.

Véleményünk szerint a Kúria hivatkozott ítélete sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz, a XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való alapjogukat, továbbá sérti az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdés szerinti egészséghez való alapjogot is.

A fent írt tényállásból megállapítható, hogy az első- és másodfokú bíróság nem tett teljes mértékben eleget a tényállás feltárási kötelezettségének. Ennek ellenére a Kúria csupán a jogerős másodfokú ítéletet helyezte hatályon kívül, s csak a másodfokú eljárás megismétlését rendelte el. Ezzel a kétfokú peres eljárást lényegében egyfokúvá tette, s megfosztott bennünket attól, hogy a bíróság bizonyítékot értékelő tevékenységét érdemben vitassuk, illetve az korrigálható legyen.

A Kúria a Pfv.20873/2013/6. számú határozatában kifejtette, hogy a kétfokú eljárás szabályai megadják a bizonyítékértékelés lehetőségét a másodfokú bíróság számára is. Ennek keretében a másodfokú bíróság nem felülbírálja az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelését, hanem az értékelést maga is elvégzi és annak eredményeként esetleg eltérő következtetésre jut. Ez az elv a felülvizsgálati eljárásban már nem érvényesül, mert a rendkívüli perorvoslat jellegéből következően a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet bizonyítékértékelése megfelel-e a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak.

Azzal, hogy csupán a másodfokú eljárás megismétlését rendelte el a Kúria, a rendes bírósági rendszert gyakorlatban egyfokúvá redukálta, kizárva a jogorvoslat lehetőségét, mivel az indítványozóknak nem volt arra lehetőségük, hogy a másodfokú bíróság új ténymegállapításai, bizonyítékértékelő tevékenysége, illetve az abból történő jogi következtetések levonása után egy olyan bírói fórumhoz forduljanak, amely nem csak az eljárás jogszerűségét, hanem annak érdemi részét is vizsgálja. Ez az indítványozók szerint megvalósítja a tisztességes eljáráshoz és a bírósági döntések elleni jogorvoslathoz való alapjoguk sérelmét.

Alaptörvény-ellenesnek tartjuk továbbá, hogy ugyan a bizonyítási eljárás során beigazolódott, miszerint a Kórház többször mulasztott a gyermek születésekor, sőt, neki róható fel, hogy nem áll rendelkezésre a jogszabály szerinti dokumentáció, ezeket mégis a mi terhünkre értékelték. A Kórháznak nem sikerült kimentenie magát, a mi állításunkat pedig azért nem látta bizonyítottnak a bíróság, mert éppen a Kórház mulasztása miatt hiányoztak egyes adatok. A Kórház mulasztásai folytán sérült [REDACTED] az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésében biztosított testi egészséghez való alkotmányos joga.

Mindezek alapján kérjük, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria Pfv.III.21.475/2014/4. sz. ítéletének alaptörvény-ellenességét, s ezért azt az első és másodfokú ítéletre kiterjedő hatállyal az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontja, illetve az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

A jelen alkotmányjogi panaszindítványban szereplő személyes adataink nyilvánosságra hozatalához nem járulunk hozzá.

Tószeg, 2015. július 20.

Tisztelettel,

[REDACTED]